

Nr 195.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare statsunderstöd till Hjärtåns regleringsföretag i Jönköpings län; given Stockholms slott den 13 mars 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

B. v. Stockenström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet von Stockenström anför:

Den 1 maj 1914 anvisade Kungl. Maj:t under de i kungörelsen den 31 december 1912 (nr 423) stadgade villkor statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget med 14,160 kronor till torrläggning av sankta marker kring Hjärtån mellan Simnatorps såg och Beskvarn, tillhörande hemmanen Korsberga kyrkoherdeboställe, Applaholm, Bragderyd, Sämjan, Dagsås, Hester Södergård, Bexheda, Stora Snäsla, Stora Fagraryd,

Bergsnärla, Slättsnärla, Bråtåkra och Simnatorp i Bexheda och Korsberga socknar av Jönköpings län, varjämte Kungl. Maj:t fastställde arbetsplan för företagets utförande.

Företaget hade förberetts genom laga syneförrättning under åren 1891—1912, i huvudsak handlagd av statens lantbruksingenjör Hjalmar Grönwall.

Med stöd av i ärendet av Grönwall i september 1912 avgivet betänkande anhöllo flertalet intressenter i företaget hos Kungl. Maj:t om anslag från allmänna avdikningsanslaget och lån från odlingslånefonden.

Avdikningsområdet är beläget omkring en mil söder om Vetlanda köping och består av såväl redan odlad jord som oodlade mader och frostförande vitmossar. Jordmånen är mycket växlande. Åkern utgöres av mylla på sand, grus och sten eller torvjord till olika djup och i maderna av djup svämjord av ypperlig beskaffenhet.

I gemensamt utlåtande över företaget den 26 mars 1914 tillstyrkte väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och lantbruksstyrelsen ett anslag å 14,160 kronor men avstyrkte beviljande av lån, enär i fråga om företaget i dess helhet den beräknade kostnaden för vattenavledningen (68,716 kronor 1 öre) översteg jordförbättringsvärdet (56,405 kronor 84 öre), vid vilket förhållande styrelserna, med hänsyn till då gällande bestämmelser (svensk författningssamling nr 44/1901 och 425/1912), ej ansågo sig kunna tillstyrka lån från odlingslånefonden.

I enlighet med styrelsernas hemställan beviljade Kungl. Maj:t den 1 maj 1914, såsom ovan nämnts, allenast statsbidrag från allmänna avdikningsanslaget med 14,160 kronor.

Sedan genom arbetsstyrelsens försorg arbetena påbörjats, blevo de emellertid snart avbrutna till följd av den med krigets utbrott inträdande osäkerheten och prisförhöjningen. Ett tillfälle till företagets genomförande yppade sig emellertid genom de åtgärder, som genom statens försorg vidtogos för lindrande av arbetslösheten. Sålunda avslutades mellan arbetsstyrelsen för företaget och Södra Sveriges statsarbeten (lydande under statens arbetslöshetskommission) den 13 december 1921 ett kontrakt, varigenom Södra Sveriges statsarbeten åtog sig utföra Hjärtåns reglering enligt Grönwalls plan med undantag av vissa sidodiken mot utbekommande efter företagets slutförande av 73,080 kronor, utgörande 50 procent av kostnadsförslaget, sedan detta höjts med 125 procent. Till nämnda belopp skulle läggas vissa kostnader för kontroll m. m. Samtidigt fränkande sig arbetsstyrelsen för regleringsföretaget rätten till det redan beviljade statsbidraget. Genom beslut den 21 december 1923 fann Kungl. Maj:t — på framställning av lantbruksstyrelsen i skrivelse den 6 december 1923 — gott förklara, att nämnda statsbidrag å 14,160 kronor icke skulle utgå.

Södra Sveriges statsarbeten bedrev arbetet under åren 1922—1924 och fullbordade därvid vissa delar av företaget.

Till följd av den under år 1924 avtagande arbetslösheten inställde Södra Sveriges statsarbeten — med stöd av i ovannämnda kontrakt intaget förbehåll — ifrågavarande arbete å Hjärtåns reglering. Efter verkställd avsyning av det utförda arbetet avgav statens arbetslöshetskommission räkning den 16 juli 1924 å utfört arbete, enligt vilken arbete utförts för 97,785 kronor. Av detta belopp ålåg det intressenterna i företaget att gälda hälften eller 48,892 kronor 50 öre, vilket belopp jämväl inbetalats till kommissionen.

Som arbetsstyrelsen ansåg önskvärt, att företaget snarast möjligt slutfördes, och då 1924 års riksdag (prop. nr 229, riksdagens skrivelse nr 294) medgivit, att för färdigställande av vissa utav Södra Sveriges statsarbeten påbörjade arbetsföretag finge, intill ett belopp av 1,350,000 kronor, användas de av 1922 års riksdag för bekämpande av arbetslösheten beviljade reservationsanslagen, anhöll arbetsstyrelsen om statsbidrag till fullbordande av ifrågavarande arbeten. Med skrivelse den 14 november 1924 underställde väg- och vattenbyggnadsstyrelsen Kungl. Maj:ts prövning förenämnda ansökan jämte ansökningar rörande andra företag, vilka av Södra Sveriges statsarbeten påbörjats. Kungl. Maj:t beviljade den 12 december 1924 bland annat till färdigställande av Hjärtåns reglering, vilket färdigställningsarbete enligt ett av statens lantbruksingenjör Gösta Kindblom utarbetat förslag beräknats kosta 52,900 kronor, ett statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av hälften därav eller 26,450 kronor, därvid Kungl. Maj:t, utom annat, förklarade, att bestämmelserna i kungörelsen den 20 juni 1924 (317) angående statsbidrag till färdigställande av vissa utav Södra Sveriges statsarbeten påbörjade arbetsföretag skulle lända till efter rättelse. Den 16 maj 1925 antogs av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen upprättat kontrakt av den 4 april 1925 om företagets utförande.

Sedan intressenterna i företaget den 1 mars 1924 ingått förening om sökande av lån från odlingslånefonden för företagets slutförande, har *ordföranden i arbetsstyrelsen*, enligt uppdrag av intressenterna, i en till Kungl. Maj:t ställd skrift av sistnämnda dag anhållit om lån från odlingslånefonden till största möjliga belopp. Denna framställning, som ingavs först i slutet av februari 1926, åtföljdes av ett av Kindblom den 20 februari 1926 avgivet betänkande i ärendet.

Enligt sagda betänkande omfattar företaget en areal av 127.⁰⁹ hektar, därav 43.⁹⁵ hektar åker och 83.¹⁴ hektar äng och annan mark. De lånesökandes andel därav utgör 65.⁹¹ hektar, därav 19.⁴³ hektar åker och 46.⁴⁸ hektar äng och annan mark.

Kostnaden för arbetets utförande har enligt betänkandet beräknats sålunda:

av arbetsstyrelsen utfört arbete, innan Södra Sveriges statsarbeten övertog arbetet,	kronor	1,140: —
av Södra Sveriges statsarbeten utfört arbete	»	97,785: —
återstående arbete enligt kostnadsförslaget (1924 års arbetspriser)	»	52,900: —
		summa kronor 151,825: —.

Häriifrån böra avdragas:

statsarbetenas andel (hälften) i förenämnda kostnad å 97,785 kronor eller	kronor	48,892: 50
statsbidraget från färdigställningsanslaget enligt Kungl. Maj:ts beslut den 12 december 1924	»	26,450: —
		summa kronor 75,342: 50.

Intressenternas kostnader för företaget uppgivas sålunda hava uppgått till (151,825 — 75,342: 50 =) 76,482 kronor 50 öre.

Vidare har *lantbruksingenjören Kindblom* anfört följande:

Enligt den vid syneförrättningen upprättade kostnadsfördelningslängden hade företaget indelats i fem olika avdelningar, varav avdelningarna I—IV omfattade avloppen A—B—F—G—I—K—L och G—H samt avdelning V sidodikena B—C—D och C—E.

Avdelningarna I—IV, vilka det här närmast vore fråga om, hade gemensam kostnadsfördelning. Odlingslån söktes endast till sistnämnda del av företaget.

Av den vid syneförrättningen upprättade värderingslängden framginge, att värdet av förbättringen å företaget i dess helhet utgjorde 56,405 kronor 84 öre, varav belöpte å avdelningarna I—IV 55,416 kronor 14 öre. Med anledning av att dikessträckan L—M icke inginge i företagens utförande, hade vid kostnadsfördelningens verkställande jordförbättringsvärdet minskats å avdelning I med sammanlagt 1,700 kronor, vadan det till grund för kostnadsfördelningen inom avdelningarna I—IV lagda jordförbättringsvärdet utgjorde (55,416: 14 — 1.700 =) 53,716 kronor 14 öre.

Med anledning av att de vid den år 1912 avslutade syneförrättningen satta jordvärdena betydligt understege nuvarande prisläge, hade lantbruksingenjören med biträde av tvenne skiftesgodemän på uppdrag av intressenterna besiktigt avdikningsområdet och därvid funnit, att de satta jordvärdena borde höjas med minst 50 procent för att komma i jämnhöjd med nuvarande jordvärde å likartad jord.

Med 50 procent förhöjning komme ovannämnda jordvärde å avdelningarna I—IV, 53,716 kronor 14 öre, att höjas till 80,574 kronor 21 öre.

Den sammanlagda kostnaden för företaget, 151,825 kronor, överstege sålunda betydligt sistnämnda jordförbättringsvärde, varför, med de principer som för närvarande tillämpades vid beräkning av anslag och lån till dylika företag, lån i förevarande fall sannolikt icke komme att beviljas.

Ifrågavarande företag vore emellertid av säregen art. Företaget hade av intressenterna igångsatts under den svåraste arbetslöshetstiden, huvudsakligen för erbjudande av arbetstillfälle, varvid för intressenterna mycket små utsikter förefunnes att erhålla nämnvärd ekonomisk fördel. Det vore

därför synnerligen beklagligt, om intressenternas anhållan om ekonomiskt stöd avvisades.

Utom här ovan anförda kostnader hade företaget under de gångna fjorton åren haft stora utgifter för förrättningskostnader, räntor och dylikt.

Det torde i detta sammanhang böra erinras om, att vid tiden för arbetets påbörjande som nödhjälpsarbete eller vid tiden närmast dessförinnan beviljades lån från odlingslånefonden till dylika företag, om kostnaden efter avdrag av beviljat anslag icke överstege jordförbättringsvärdet.

Om denna synpunkt, såsom vore att hoppas, lades å förevarande fråga, uppfylldes nyssnämnda villkor, då kostnaden efter avdrag av beviljat statsbidrag, utgörande (151,825 — 75,342:50 =) 76,482 kronor 50 öre, understege jordförbättringsvärdet 80,574 kronor 21 öre.

Odlingslånesökandena representerade 57.754 procent av kostnaden för avdelningarna I—IV. Med anledning av att vissa förändringar till följd av laga skifte och dylikt inträtt inom företaget, hade upprättats kompletterad värderings- och kostnadsfördelningslängd.

Lantbruksingenjören hade beräknat det lånebelopp, som intressenterna skulle kunna erhålla, till sammanlagt 32,573 kronor 86 öre eller i avrundat tal till 32,570 kronor, vilket föresloges till beviljande till företaget.

Lantbruksstyrelsen har avgivit utlåtande i ärendet den 11 januari 1929 samt därvid hemställt, att framställningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Lantbruksstyrelsen anför som skäl för denna hemställan i huvudsak följande.

Den genom utförandet av ifrågavarande torrlägningsarbeten uppkommande båtnaden för avdelningarna I—IV av företaget uppskattades vid arbetsplanens fastställande år 1914 i enlighet med den vid syneförrättningen 1910—1912 verkställda jordvärderingen till 53,716 kronor 14 öre. År 1924 företogs av lantbruksingenjören Kindblom med biträde av två godemän, med anledning av den sedan år 1912 inträffande stegringen i jordvärdena, ny uppskattning av båtnaden, vilken därvid ansågs böra höjas med 50 procent utöver det år 1912 beräknade värdet. Med denna förhöjning, som lantbruksstyrelsen, om ock med någon tvekan, i betraktande av att nuvarande jordvärden knappast torde fullt motsvara 1924 års värden ansåge sig kunna nu vitsorda, hade båtnadsvärdet beräknats till 80,574 kronor 21 öre. Då vattenavledningskostnaderna, såsom förut nämnts, uppginge till 151,825 kronor, utgjorde sålunda företagets kostnad 188 procent av båtnaden.

De lånesökande intressenternas andel utgjorde 65.91 hektar, varav 19.43 hektar åker samt 46.48 hektar äng och annan mark. Samma intressenters andel i båtnadsvärdet utgjorde 46,534 kronor 8 öre och i kostnaden 87,685 kronor 1 öre.

Beträffande frågan, huruvida lån från statens avdikningslånefond numera kunde utgå till företaget, finge framhållas, att hinder däremot syntes enligt den för beviljande av sådant lån nu tillämpade praxis möta med hänsyn till det i förevarande fall ogynnsamma förhållandet mellan kostnad och båtnad, i det att såsom ovan nämnts den förra med 88 procent överstege den senare.

Ordföranden i arbetsstyrelsen har i skrivelse den 13 februari 1929 inkommit med påminnelser i ärendet, däri anförts följande.

Som skäl för sitt avstyrkande anförde lantbruksstyrelsen, att enligt numera tillämpad praxis hinder i förevarande fall syntes möta på grund av det ogynnsamma förhållandet mellan kostnad och båtnad. Detta vore ju visserligen ett faktum, som teoretiskt sett icke kunde bestridas, men sett från praktisk synpunkt fölle det ju av sig självt, att föreningens behov av ekonomisk hjälp och bistånd bleve så mycket större. Den av lantbruksstyrelsen åberopade praxis hade ju tydligen kommit till för att vederbörande ej skulle sätta igång mindre lönande företag. Då nu detta företag efter många svårigheter och på en tidrymd av 40 år äntligen blivit bragt till slut, hade ju vederbörande intressenter ingen annan utväg än att dragas med de ekonomiska konsekvenserna härav, även om lönen för mödan bleve ringa. Det vore dock sökandenas övertygelse, att, så länge människorna för sitt uppehälle vore beroende av markens gröda, dessa tegar komme att brukas och bära skörd.

Samtliga statens lantbruksingenjörer, som haft med företaget att skaffa, hade alltjämt bibringat intressenterna den uppfattningen, att statslån till företaget skulle erhållas. I viss mån hade även samma uppfattning bibringats den deputation, som år 1923 i annat ärende uppvaktat åtskilliga myndigheter i Stockholm.

Ur allmän synpunkt hade dock företaget varit till nytta, när det skapat arbetstillfällen åt många, som i annat fall torde hava varit hänvisade till statens direkta hjälpverksamhet. Under den svåraste arbetslöshetsperioden sysselsattes vid företaget tidvis över 200 personer.

Det torde i detta sammanhang även böra påpekas, att företaget, utom den till direkt odling användbara marken, även omfattade en areal av i runt tal 130 hektar, huvudsakligast bestående av vitmosse, vilken vid tiden för arbetsplanens upprättande ansågs sakna förbättringsvärde. Å denna mark hade tvenne torvströfabriker, omfattande en areal av 30 hektar, redan satt i gång, och den övriga arealen torde inom en snar framtid genom utdikning förvandlas till produktiv skogsmark. Härtill kunde även läggas det sanitära och estetiska värdet av, att en förut försumpad trakt blivit försatt i torrlagt skick. Att allt detta så småningom samverkade till höjandet av såväl den enskilde individens som landets ekonomiska och kulturella välstånd, torde ligga i öppen dag.

Det torde lätt inses, att förhållandet mellan kostnad och båtnad vore en direkt följd av de abnorma prisförhållanden, som världskriget förorsakat å arbetsmarknaden. Det torde endast behöva påpekas, att, under det arbetskostnaderna vid företaget höjts med 125 procent, jordvärdet hade ökat med 50 procent.

Intressenterna hemställde, att Kungl. Maj:t, med frångående av för närvarande tillämpad praxis, måtte bevilja lån till företaget.

Vidare har *ordföranden i arbetsstyrelsen* med skrivelse den 26 februari 1929 till chefen för jordbruksdepartementet överlämnat ett av ordföranden i Östra härads hushållsgille och i häradets boställsnämnd Carl Heiner och landsfiskalen i Vetlanda distrikt J. P. Norén på begäran av intressenterna avgivet *intyg*, däri anförts följande.

De flesta intressenterna i företaget i fråga vore mindre hemmansägare eller småbrukare. Dessa hade förut till sina hemmanslotter ägt ganska ringa areal odlad jord och därför varit i stort behov av det marktillskott, som sänkningsföretaget kunnat medföra.

Det övervägande antalet intressenter hade jämförelsevis svag ekonomi och skulle därför vållas avsevärda svårigheter, därest begärt odlingslån av statsmedel icke skulle erhållas, ja en del skulle helt säkert råka i verkligt ekonomiskt betryck.

Enligt vad intygsgivarna kände, hade arbetet i fråga igångsatts och utförts i tanke på att odlingslån därför skulle kunna erhållas.

Detta företag syntes vara av betydelse icke blott för intressenterna och i första hand för de verkliga småbrukarna utan även för orten i övrigt.

Ordföranden i arbetsstyrelsen har vidare i skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 december 1930 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, om nuvarande bestämmelser komme att lägga hinder i vägen för beviljande av lån, hos riksdagen utverka tillstånd till största möjliga statsunderstöd i form av lån eller bidrag till företaget, och har han därvid anfört bland annat följande.

Såsom i föregående ansökan omnämnts, avbröt arbetsstyrelsen arbetet strax efter dess igångsättande år 1915 på grund av den då genom kriget påbörjade dyrtiden. Företaget hade troligen sedermera aldrig kommit att återupptagas, om ej genom den av efterkrigsåren vållade arbetslösheten arbetslöshetskommissionens verksamhet genom Södra Sveriges statsarbeten givit anledning därtill. Vid den tid — år 1921 — då kontraktet med Södra Sveriges statsarbeten om arbetets utförande ingicks, var ännu jordbruksnäringens ekonomiska förutsättningar sådana, att man kunde förvänta en riklig bärighet av företaget. Med krigsårens livsmedelsbrist ännu i livligt minne, låg det då nära till hands att vilja utöka jordbrukets areal, även om kostnaderna bleve höga. Sedan arbetet sålunda ånya igångsatts, var ju ingen återvändo möjlig, och vid tiden för dess slutliga fullbordande var det ekonomiska läget för näringen helt annorlunda, och sedermera hade det än ytterligare försämrats. Under normala förhållanden ansåges ju dylika företag kunna påräkna intill 50 procent av förbättringsvärdet i statsbidrag och återstoden som lån, under förutsättning att kostnad och båtnad svarade emot varandra. Denna förutsättning föreläge visserligen icke i detta fall, men, då sökandena genom de oberäkneliga faktorer, som krigsåren framskapat, kommit i sådan situation, att de själva fått vidkännas kostnader, motsvarande i det närmaste hela det förhöjda förbättringsvärdet, ansåge de det ej obefogat att begära någon ytterligare hjälp från staten i det för dem brydsamma läget.

Lantbruksstyrelsen har den 7 februari 1931 avgivit förnyat utlåtande, däri styrelsen anfört följande.

Lantbruksstyrelsen hade i sitt föregående utlåtande i ärendet den 11 januari 1929 närmare redogjort för de omständigheter, vilka enligt styrelsens förmenande utgjorde hinder för beviljande i författingsenlig ordning av lån från avdikningslånefonden till ifrågavarande företag. För den händelse emellertid de särskilda kristidsförhållanden, som på sin tid torde spelat en avgörande roll för igångsättandet och fullföljandet av företaget, funnes böra föranleda en framställning till riksdagen om medgivande att, utan hinder av gällande författning i ämnet, anvisa dylikt lån till företaget, torde eventuellt lån böra begränsas till så stort belopp, som motsvarade 70 procent av sökandenas andel i båtnadsvärdet, det vill säga 70 procent av 46,534 kronor 8 öre, eller i avrundat tal 32,570 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 20 februari 1931 anfört att, därest framställning till riksdagen ansåges böra göras om understöd från det allmännas sida för ifrågavarande regleringsföretag, en sådan framställning endast torde böra avse lån från statens avdikningslånefond och lånets storlek i sådant fall begränsas till det av lantbruksstyrelsen angivna beloppet.

Enligt meddelande från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen är ifrågavarande regleringsarbete slutfört och godkänt den 10 december 1928.

Departements-
chefen.

Såsom framgår av förestående hava kostnaderna för ifrågavarande företag väsentligt överstigit förbättringsvärdet å jorden. Sålunda överstego de beräknade kostnaderna för hela företagets utförande (68,716 kronor 1 öre) det uträknade förbättringsvärdet (56,405 kronor 84 öre) med nära 21.8 procent. Av denna anledning ansåg sig Kungl. Maj:t år 1914 ej med tillämpande av då givna bestämmelser (svensk författningssamling nr 44/1901 och 425/1912) och jämlikt förhandenvarande praxis kunna medgiva lån från odlingslånefonden. Sedermera har visserligen ny båtnadsskattning företagits av vederbörande lantbruksingenjör med biträde av gode män men utan samband med syneförrättning, därvid båtnaden av företaget höjts med 50 procent eller för de i företaget deltagande från 53,716 kronor 14 öre till 80,574 kronor 21 öre, men å andra sidan hava också under arbetets gång kostnaderna för företagets fullbordande högst avsevärt ökats. Berörda kostnader beräknas hava uppgått till 151,825 kronor. Kostnaderna överstiga sålunda båtnadsvärdet med ej mindre än 88 procent, vilket förhållande enligt i ämnet gällande bestämmelser (svensk författningssamling nr 258/1926 och 166/1929) samt hittillsvarande praxis torde utgöra hinder för beviljande i vanlig ordning av statsunderstöd åt företaget.

Av den nu lämnade redogörelsen framgår vidare, att företaget kommit i åtnjutande av statsbidrag i form av utfört arbete genom Södra Sveriges statsarbeten med 48,892 kronor 50 öre samt bidrag med 26,450 kronor från 1924 års anslag till färdigställande av vissa nödhjulsarbeten eller tillhoppa 75,342 kronor 50 öre.

I ärendet framförda omständigheter synas mig tala för, att i förevarande fall ytterligare statsunderstöd beredes delägarna i företaget. Framför allt synes mig beaktansvärt, att särskilda kristidsförhållanden torde, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, spelat en avgörande roll för igångsättandet och fullföljandet av företaget. Därtill kommer, att de flesta intressenterna i företaget äro mindre jordbrukare med svag ekonomi samt att företaget, trots åtnjutet statsbidrag, blivit för intressenterna mycket kostsamt och betungande.

I fråga om formen för det ytterligare statsunderstödet hava lantbruksstyrelsen och statskontoret föreslagit, att lån från avdikningslånefonden måtte beviljas intressenterna. På grund av lagen den 14 juni 1929 (nr 164)

om kronans företråde för avdikningslån tillerkännes kronan, därest dylikt lån utgives, för sin fordran förmånsrätt jämlikt 17 kap. 6 § handelsbalken och således bättre rätt än innehavare av tidigare fastställda in-teckningar. Enär företaget i fråga redan den 10 december 1928 slutförts och godkänts samt ett vid nuvarande tidpunkt för ändamålet utgivet avdikningslån icke skulle åtföljas av något arbete, som medför värdestegring å fastigheterna, anser jag mig med hänsyn till in-teckningshavare icke böra till ifrågasatt företag föreslå tilldelande av avdikningslån. Däremot synes mig statsbidrag utan återbetalningsskyldighet böra i särskild ordning lämnas från statens avdikningsanslag. Beloppet av detta bidrag synes mig med hänsyn till förekomna omständigheter skä-ligen kunna bestämmas till omkring en tredjedel av det av lantbruksstyrelsen föreslagna lånebeloppet, 32,570 kronor, eller till i runt tal 10,000 kronor.

För beviljande av det sålunda ifrågasatta ytterligare statsunderstödet läser riksdagens medgivande erfordras.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till omförmälda företag, avseende reglering av Hjärtån i Jönköpings län, må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag med högst 10,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlä-tas till riksdagen.

Ur protokollet:
Hugo Nordlander.